

ΤΟ ΘΕΜΑ

Επί της ουσίας

Οι δύο ηγέτες θα έχουν την ευκαιρία να προχωρήσουν σε αποτίμηση των βημάτων που έχουν ήδη γίνει, να διερευνήσουν περαιτέρω συγκλίσεις και να δρομολογήσουν τη συζήτηση επί της ουσίας για τα «αγκάθια» στις διμερείς σχέσεις

Των Π. ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ & ΕΥ. ΑΡΕΤΑΙΟΥ
politiki@realnews.gr

Αντίστροφη μέτρηση για το κρίσιμο ραντεβού

Πώς προετοιμάζονται Αθήνα και Αγκυρα για τη συνάντηση Μπτσοτάκη - Ερντογάν στις 18 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη. Η ατζέντα, οι ευκαιρίες και τα «αγκάθια»

Αντίστροφα μετρά ο χρόνος για τη συνάντηση του Κυριάκου Μπτσοτάκη με τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στις 18 Σεπτεμβρίου, που θα λάβει χώρα στη Νέα Υόρκη, στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Η συνάντηση αυτή θεωρείται κομβικής σημασίας για τη συνέχεια της διαδικασίας εξομάλυνσης των διμερών σχέσεων. Οι δύο ηγέτες θα έχουν την ευκαιρία να προχωρήσουν σε αποτίμηση των βημάτων που έχουν ήδη γίνει, να διερευνήσουν περαιτέρω συγκλίσεις και να δρομολογήσουν τη συζήτηση επί της ουσίας για τα «αγκάθια» στις διμερείς σχέσεις.

Η προετοιμασία της συνάντησης των δύο ηγετών ήταν το κύριο θέμα της ατζέντας στη συνάντηση που έγινε την περασμένη Τρίτη στην Αγκυρα ανάμεσα στον υπουργό Εξωτερικών Γιώργο Γεραπετρίτη και τον Τούρκο ομόλογο του Χακάν Φιντάν. Το κλίμα στη συνάντηση αυτή ήταν, σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Εξωτερικών, πολύ καλό, ενώ η κατ' ιδίαν συνάντηση ανάμεσα στους δύο υπουργούς διήρκεσε μία ώρα παραπάνω απ' ό,τι είχε συμφωνηθεί. Η ελληνική αποστολή έφυγε από την Αγκυρα με την εντύπωση ότι σε καμία περίπτωση οι Τούρκοι δεν ήθελαν να προκαλέσουν εντάσεις. Σε αυτό συνετέλεσε και η συμφωνία των δύο υπουργών να δουν ο ένας το κείμενο του άλλου προτού γίνουν οι δηλώσεις, ώστε να διασφαλιστεί πως δεν θα λέγονταν πράγματα που θα ενοχλούσαν κάποια από τις δύο πλευρές.

Στη δήλωσή του, που ακολούθησε τη συνάντηση, ο Γ. Γεραπετρίτης εξέφρασε την ικανοποίησή του για το κλίμα συνεργασίας που έχουν καταφέρει να οικοδομήσουν οι δύο κυβερνήσεις και έκανε λόγο για «ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας» που επιτρέπουν την αποκλιμάκωση κρίσεων και την τοποθέτηση γερών βάσεων για τις συζητήσεις σε όλα τα επίπεδα. Ο υπουργός χαρακτήρισε «σημαντικό για τις διμερείς μας σχέσεις» να διατηρηθεί το κλίμα ηρεμίας στην περιοχή, με αποχή από επιθετική ρητορική και μονομερείς ενέργειες που μπορεί να υπονομεύσουν την προσέγγιση των δύο χωρών. Ο Γ. Γεραπετρίτης επανέλαβε ότι η Ελλάδα δεν είναι αιθεροβάμων, υπογράμμισε ωστόσο τη βούληση της ελληνικής πλευράς «να επενδύσουμε στην ειλικρίνεια και την αμοιβαία κατανόηση», ώστε «να αναζητήσουμε κοινούς τόπους και να διαρρήξουμε εδραιωμένες αντιλήψεις. Και όπου υπάρχουν διαφωνίες, τουλάχιστον να μην προκαλούνται κρίσεις». Τόνισε, μάλιστα, ότι για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, «απαιτείται προσήλωση σε οικογενειακές και θεμελιώδεις αξίες, όπως είναι κατεξοχήν η αυστηρή και καθολική εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου».

Σε ανάλογο κλίμα κινήθηκε και η δήλωση του Χ. Φιντάν, ο οποίος χαρακτήρισε θετική εξέλιξη

φωνίες, μπορεί να οδηγήσει σε εμπέδωση του κλίματος ηρεμίας.

Το επόμενο βήμα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι η συνάντηση Μπτσοτάκη-Ερντογάν στη Νέα Υόρκη, στην οποία, σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, οι δύο ηγέτες θα διερευνήσουν τη δυνατότητα για περαιτέρω βήματα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Στη συνέχεια θα ξεκινήσει στις 16 Οκτωβρίου ο πολιτικός διάλογος ανάμεσα στις δύο χώρες σε αναβαθμισμένο επίπεδο, αφού την ευθύνη από ελληνικής πλευράς θα έχει η υφυπουργός Εξωτερικών Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου. Στις 17 Οκτωβρίου, ο αρμόδιος για θέματα οικονομικής διπλωματίας υφυπουργός Κώστας Φραγκογιάννης θα έχει συνάντηση με τον Τούρκο ομόλογο του για την προώθηση της θετικής ατζέντας ανάμεσα στις δύο χώρες, ενώ ταυτόχρονα θα ξεκινήσει και η συζήτηση για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ). Η προσωρινή κορωνίδα των ελληνοτουρκικών συναντήσεων θα είναι η διακυβερνητική διάσκεψη στη Θεσσαλονίκη στις αρχές Δεκεμβρίου, όπου Μπτσοτάκης και Ερντογάν θα δώσουν εκ νέου το «παρών». Κυβερνητικές πηγές εκτιμούν πως στους μήνες που θα ακολουθήσουν τη διακυβερνητική θα έχει φανεί αν υπάρχει προοπτική επίλυσης των ελληνοτουρκικών διαφορών και από κοινού προσφυγής με την Τουρκία στη Χάγη για το θέμα της υφαλοκρηπίδας, όπως είναι η επιθυμία της ελληνικής πλευράς.

Στην Τουρκία, πάντως, αντιμετωπίζουν με συγκρατημένη αισιοδοξία τη διαδικασία εξομάλυνσης των διμερών σχέσεων. Για την πρόσφατη συνάντηση Γεραπετρίτη - Φιντάν, οι Τούρκοι αναλυτές εκτιμούν ότι ο βασικός στόχος, δηλαδή η συνέχιση του καλού κλίματος στα ελληνοτουρκικά, επετεύχθη, αλλά προειδοποιούν παράλληλα ότι τα προβλήματα ανάμεσα στις δύο χώρες είναι δύσκολο να ξεπεραστούν.

Πηγές στην Τουρκία επισημαίνουν ότι ο Χ. Φιντάν και το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες, σημειώνοντας τις πολύ προσεκτικές δηλώσεις Φιντάν μετά τη συνάντηση με τον Γ. Γεραπετρίτη. Ο τουρκικός φιλοκυβερνητικός Τύπος ήταν μάλλον ενθουσιώδης όσον αφορά στη συνάντηση και τις προοπτικές μείωσης των εντάσεων.

Η κυβέρνηση Ερντογάν θεωρεί τα ελληνοτουρκικά ως την «καλύτερη πόρτα», όπως είπαν στη Realnews τουρκικές πηγές, για την προσέγγιση με την Ε.Ε. Πάντως, ο «μεγάλος απών» των εξελίξεων στα ελληνοτουρκικά είναι το Κυπριακό, καθώς η Αγκυρα επιμένει στη σκληρή γραμμή και επιδιώκει την πλήρη αποσύνδεση του Κυπριακού από τα ελληνοτουρκικά. Συνομιλητές της «R» στην Τουρκία επισημαίνουν ότι ο δρόμος της Αγκυρας προς την Ε.Ε. περνά αναγκαστικά από την Κύπρο και προειδοποιούν ότι το Κυπριακό ενδέχεται να αποτελέσει «νάρκη» στις εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά.

την ανάπτυξη του διαλόγου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, διαπιστώνοντας αμοιβαία βούληση για τη συνέχισή του. Εξέφρασε, δε, την εκτίμηση πως τα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με εποικοδομητικό διάλογο. Πάντως, ο Χ. Φιντάν δεν παρέλειψε, επιλέγοντας πιο ουδέτερη φρασεολογία, να αναφερθεί σε πάγιες θέσεις της Τουρκίας, όπως η «λογική του δικαίου διαμοιρασμού στην ανατολική Μεσόγειο» και ο «άνευ όρων και τρίτων διάλογος», ενώ χαρακτήρισε τη μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη «ομοεθνείς».

Οι γκριζες ζώνες

Διπλωματικές πηγές εκτιμούν πως η γενικότερη εικόνα που προκύπτει είναι πως η Τουρκία δεν έχει υποχωρήσει από πάγιες θέσεις της, όπως είναι π.χ. η θεωρία των γκριζών ζωνών και οι απόψεις της για την επίδραση των νησιών, αποφεύγει όμως να τα φέρει στο προσκήνιο για να μη χαλάσει το κλίμα. Πηγές του υπουργείου Εξωτερικών, που αναγνωρίζουν πως είναι πολύ δύσκολο να γεφυρωθούν οι θέσεις Ελλάδας και Τουρκίας, θεωρούν την καλή συμπεριφορά που επιδεικνύουν οι γείτονες κέρδος, αφού, σε συνδυασμό με την προώθηση της θετικής ατζέντας και μιας σειράς από οικονομικές και στρατιωτικές συμ-